

13 mars 2012

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Högskolans styrning behöver stärkas

Det finns en risk att systemen för tilldelning av resurser till universitet och högskolor motverkar kvalitet och effektiv resursanvändning. Detta kan få konsekvenser för studenterna och forskarna. En granskning från Riksrevisionen visar att formerna för hur verksamheten styrs och hur resurserna används behöver utvecklas.

Riksrevisionen har under åren 2008-2011 i tio granskningar undersökt hur resurserna till universitet och högskolor används. Nu sammanfattas resultaten i en slutrapport med inriktning på hur högskolan leds och styrs.

Några slutsatser är:

- Eftersom högskolorna får anslag efter antalet studenter finns det en tendens att de satsar på breda utbildningar som lockar många istället för ett mer profilerat utbildningsutbud.
- Staten finansierar forskningen både med direkta anslag och med bidrag som högskolan ansöker om i konkurrens. Formerna för finansiering skapar problem genom att utrymmet för högskolorna att skapa en egen forskningsprofil ibland är begränsat.
- Samspelet mellan utbildning och forskning behöver utvecklas. Risken är annars att den akademiska personalen delas upp i två kategorier, de som forskar och de som undervisar. Detta äventyrar den forskningsanknytning som är en förutsättning för hög kvalitet i grundutbildningen. Följden kan bli att studenterna både får för lite undervisningstid och brist på kontakt med lärare som är aktiva forskare.

– Regeringen bör förbättra formerna för att finansiera högskolans utbildning och forskning så att de resurser som satsas ger hög kvalitet och avsedda resultat. Högskoleledningarna bör vässa den strategiska styrningen så att samspelet mellan utbildning och forskning samt mål om profilering får ett tydligare genomslag, säger *riksrevisor Gudrun Antemar*.

Riksrevisionen rekommenderar även att regeringen analyserar hur en god forskningsanknytning av utbildningen kan säkras och hur stort behovet är av ett mer profilerat utbildningsutbud. Lärosätena bör utveckla sina långsiktiga strategier och sin uppföljning av resursernas användning.

Fakta: Universitet och högskolor är tillsammans en av de största statliga sektorerna. De har en självständig roll och stor frihet att utforma sin verksamhet. Närmare en halv miljon studenter och anställda har sin vardag vid någon av landets cirka fyrtio universitet och högskolor. År 2010 fick sektorn cirka 60 miljarder kronor för sin verksamhet. Närmare 90 procent kom från offentliga finansiärer.

Rapporttitel: Att styra självständiga lärosäten (RiR 2012:4)

Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Gudrun Antemar

Projektledare: Inger Rydén Bergendahl, 08-5171 41 90

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00